Autor Guste Santini
Subota, 17 Veljača 2001 20:02

"Kupujemo hrvatske banke da bismo ih za pet do sedam godina bolje prodali."

Direktorica u Regent fondu tom izjavom pokazala je svekoliku zbilju današnje stvarnosti i ocjenu događenog u proteklih deset godina. Istovremeno nam je citirana izjava ukazala, ako se stvari iz temelja ne izmjene, kuda i kako će ploviti, u narednom razdoblju, hrvatski brod.

Uz svu senzibilnost koja je uobičajena kada strani investitori kupe tvrtku u Hrvatskoj gospođa Margodt Jacobs precizirala je razloge dolaska u Hrvatsku i što namjerava učiniti u svezi Istarske i Dalmatinske banke.

Poznato je da profesionalni investitori kupuju u vrijeme krize kada je cijena na ili oko minimuma. U tome je temeljna razlika između investitora amatera i profesionalaca. Kako prošlost značajno definira cijenu bez obzira na potencijale i sinergijske učinke to je prirodno da se tvrtke prodaju zapravo ispod cijene iako je teško ostvariti i tako nisku cijenu.

Regent fond je kupio spomenute dvije banke (ovo ne znači da je priča gotova sa kujpnjama/prodajama) kako bi ih restrukturirao i prodao po znatno višoj cijeni.

Restrukturiranje u sebi sadrži bar tri elementa:
- definiranje ciljeva i putevi ostvarivanja tih i takvih ciljeva (koncepcija i strategija razvoja);
- definiranje operativnih zadataka koje valja ostvariti (operativna politika) gdje će se prije svega naći zadaci tehničko-tehnoloških inovacija i njoj pridodati rad koji je u stanju opsluživati nova tehničko-tehnološka rješenja. Ovo, potom, rezultira novom orgnizacijom, itd;
- koje će se politike (taktike) pri tome koristiti određeno je cost-benefit kriterijem što u sebi može sadržavati cjelokupni arsenal mjera i instrumenata koje je nemoguće nabrojiti.

Prema tome, momentom kupnje, kao što je to uobičajeno u tržišnoj privredi, može otpočeti proces prodaje. Sasvim precizno rečeno može se dogoditi da Regen fond ne učini nikakvu činidbu i da proda obje banke po većoj cijeni (recimo, između ostalog, zbog sinergijskog učinka).

Kako fond, po definiciji, upravlja tuđim sredstvima tako da ih investira (on to čini profesionalno - to mu je temeljna djelatnost) to je razlika između prodajne i kupovne cijene kriterij njegovog ponašanja. Ovo je nužno napomenuti jer preuzimanje poslovne banke od druge banke ima za cilj povećanje učinkovitosti banke kupca sukladno njezinoj koncepciji i strategiji razvoja. Drugim rječima, fond se pojavljuje u "prometnoj funkciji" dok kupnje od strane banka preferiraju povećanje mreže i učinkovitost vlastite produkcije. Jasno ovo pojednostavljenje ima za cilj pojasniti koji su rasponi u ponašanju mogući; i kako je - bar u smislu modalnih frekvencija ponašaju pojedine financijske institucije - potrebno spoznati što se je sve zbilo i što se sve zbiva u hrvatskom bankarstvu.

Izneseno ima za cilj da ukaže postojećim "nacionalnim" bankama, koje još nisu otišle u stečaj, kako bi se mogle sačuvati od stečaja ukoliko se ujedine i potom angažiraju primjerenu tehnologiju i primjerene stručnjake. Ignoriranje sinergijskih učinaka podsjeća

na "plemiće šljivare" koji samo imaju naslov. Varaju se svi oni koji misle da je moguće ignorirati odnos poslovne politike - ukupnih i marginalnih troškova. Savjetujem im da ponove teoriju troškova. Sve što ih zanima tamo je zapisano.

Upravo je izjava gospođe Margot Jacobs prava prilika da ponovim svoj prijedlog star desetak godina. On se, ukratko, sastojao u slijedećem:
- integrirati: zagrebačku, privrednu, osiječku, riječku i splitsku banku;
- dokapitalizirati tako oformljenu banku sa dvije milijarde dolara;
- kupiti udio jedne od njemačkih banaka za dvije milijarde;
- uz preuzimanja znanja kojim bi raspolagala kupljena njemačka banka unaprijediti sve inegrirane banke.

Tu bi se banku potom uvrstilo na burzu i 49% vlasništva bi se prodalo čime bi se odigrala priča koju će nam sada ispričati stručnjaci Regent fonda. Pored toga imali bi veliku poslovnu banku koja bi se mogla baviti financijskim biznisom u Evropskoj zajednici i šire, s jedne strane, i, s druge strane, ona bi mogla podržavati i organizirati financijske sindikate kada su u pitanje emisije vrijednosnih papira (čitaj: provoditi koncepciju i strategiju razvoja). Ovo tek iznosim da se shvati zbilja u kojoj smo se našli a nismo trebali.

Slična priča nam se događa u osiguravateljnoj industriji gdje se državna i javna poduzeća osiguravaju kod Croatia osiguranja a koja je namjenjena prodaji.

Nikako da se shvati da je u financijskoj industriji veličina bilance stanja bitan činitelj vrijednosti odnosne financijske tvrtke. Ovom pridodajmo rasprodaju nacionalnih tržišnih kanala pa Vas pitam: kakva je to neovisna država koja neće moći - iako će jednog dana htjeti - odlučivati o sebi već će se odluke donositi na drugim mjestima a mi ćemo plaćati cijenu tih i takvih odluka?

Zato se zahvaljujem gospođi Margot Jacobs što je tako precizno definirala ulogu Regent fonda i od sveg joj srca želim da u tom uspije. Cjelokupnu stručnu i političku javnost molim da nauči ovu lekciju. F.Engels je rekao: "Sloboda je spoznata i savladana nužnost." Počnimo sa spoznojom kao prvim korakom.